

ABSTRAK

Akaun pelaburan emas merupakan portfolio pelaburan emas yang selamat dan mudah, di mana emas yang dibeli oleh pelabur akan disimpan oleh pihak bank. Di Malaysia terdapat 5 buah bank yang menawarkan produk akaun pelaburan emas, tetapi hanya Kuwait Finance House (Malaysia) Berhad atau KFHMB sahaja yang melaksanakannya menggunakan prinsip syariah, oleh itu kajian ini dilakukan di KFHMB. Kajian ini mengkaji mengenai pelaksanaan akaun pelaburan emas yang dilaksanakan oleh KFHMB untuk melihat cara operasi produk ini dan menilai keabsahan pelaksanaannya menurut perspektif ekonomi Islam. Data-data dan maklumat diperolehi menerusi metode dokumentasi dan temubual dengan pegawai KFHMB, kemudian dianalisis dengan menggunakan metode komparatif iaitu perbandingan antara pelaksanaan yang diamalkan oleh KFHMB dengan teori transaksi emas menurut perspektif ekonomi Islam. Hasilnya mendapati hampir keseluruhan pelaksanaan produk ini menepati syariah, tetapi pada bahagian akad kontrak, secara tidak langsung dilihat menggabungkan 2 kontrak di dalam 1 akad yang dilarang oleh syariah, iaitu kontrak *al-sarf* dan *al-qard* yang di gunakan oleh KFHMB sebagai alat pendasar kepada produk ini termeterai di dalam 1 borang sahaja. Oleh itu, pihak KFHMB disarankan menyediakan 2 borang untuk memisahkan 2 kontrak tersebut bagi mengelakkan kekeliruan dan salah faham di samping menyediakan perkhidmatan yang lebih sistematik.

ABSTRACT

Gold investment account is an investment portfolio that is safe and easy, where gold is purchased by the investor will be retained by the bank. In Malaysia, there are five banks that offer products of gold investment account, but only Kuwait Finance House (Malaysia) Berhad or KFHMB who do use the principles of shariah, the study was conducted at KFHMB. This study examines the implementation of the gold investment account carried by KFHMB to see how these products and assess operational validity of compliance with Islamic economic perspective. Data and information obtained through the method of documentation and interviews with officials KFHMB, and then analyzed using comparative method of comparison between the implementation adopted by KFHMB with gold transactions from the Islamic economics perspective. The result that almost the whole exercise of this product meets the shariah, but on the contract, be seen indirectly combine 2 contracts in a contract that is prohibited by the shariah, the contract *al-ṣarf* and *al-qarḍ* are used by KFHMB as a tool underlying the product is sealed in one form only. Therefore, the KFHMB recommended to provide 2 forms to separate the two contracts to avoid confusion and misunderstanding as well as provide more systematic.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, bersyukur kepada Ilahi dengan berkat kasih sayangNya dan kurniaanNya yang tidak terhingga kerana hidup ini dan kajian yang bertajuk **“Pelaksanaan Akaun Pelaburan Emas Menurut Perspektif Ekonomi Islam : Kajian Di Kuwait Finance House (Malaysia) Berhad / (KFHMB)”** telah dapat disiapkan.

Jutaan terima kasih juga kepada emak dan abah (Faridah Abdullah & Abdullah Ahmad) di teratak idaman mereka kerana melahirkan, membesarkan, memberi kasih dan sayang serta semangat yang tidak terhitung kepada pengkaji selama hidup ini, hanya tuhan yang mampu membalas jasa mereka. Tidak lupa juga kepada ahli keluarga pengkaji.

Jutaan terima kasih juga kepada penyelia pengkaji iaitu Prof Dr Joni Tamkin Borhan di atas bimbingan dan tunjuk ajar dalam menyiapkan disertasi ini dan memberi ilmu-ilmu serta pepatah semangat yang berguna dan mengusik kalbu. Tidak lupa juga kepada guru-guru dan pensyarah yang lain antaranya Dr. Patmawati Ibrahim, Dr. Asmak Ab Rahman, Dr. Azam Sulaiman, Dr. Taqiuddin Mohammad, Dr. Sollehudin Shuib, Encik Che Azizi Che Seman dan lain-lain.

Ribuan terima kasih juga kepada pegawai KFHMB dan penasihat syariah di atas pemberian data, maklumat serta masa kepada pengkaji dalam menyiapkan disertasi ini, antara mereka ialah Encik Hidayat Harun, Encik Ahmad Zaini Ariffin, Encik

Muhammad Abdul Hakim Mohamed Sidek dan Prof. Madya. Dr. Ab Mumin Bin Ab Ghani.

Sangat tidak lupa juga kepada rakan seperjuangan Mohd Saiful Anuar Nawawi, Ridzuan Hashim, Remy Othman, Afizi Johari, Ekhwan, Zaid, Afifuddin, Fariz Talib, Hakim Samah, Hafizul Hafiz, Badrul Hakimi, Rusydi Ramli, al-Hafiz Adnan, Hafiz Abu, Cik Shiela (kerani JSE) dan lain-lain, tidak dapat pengkaji senarikan semuanya di sini kerana kalau hendak disenaraikan kesemuanya nescaya akan melebihi keseluruhan muka surat sebenar disertasi ini. Dan tersangat tidak lupa kepada Nor Sakinah Ismail.

Akhir sekali, segala kesyukuran dan penghargaan kepada semua yang terlibat secara langsung mahupun tidak langsung hanya Allah yang mampu membalas jasa kalian. Moga kesyukuran ini kearah pengabdian yang satu iaitu Allah s.w.t segalanya.

Sekian, Terima Kasih

Mohd Yusra Abdullah
Kg Bkt Jerai Air Panas
33100 Pengkalan Hulu
Perak Darul Ridzuan

17 September 2012

DAFTAR ISI

ISI KANDUNGAN	HALAMAN
Perakuan	i
Abstrak	ii
Abstract	iv
Penghargaan	v
Daftar Isi	vi
Senarai Jadual	xii
Senarai Graf	xii
Senarai Gambarajah	xii
Senarai Lampiran	xiii
Senarai Kependekan	xiii
Panduan Transliterasi	xv
Bab 1 : Pengenalan	
1.1. Pengenalan	1
1.2. Latar Belakang Kajian	3
1.3. Masalah Kajian	5
1.4. Objektif Kajian	8
1.5. Skop Kajian	8
1.6. Sorotan Literatur	9
1.6.1. Kajian Berkaitan Pelaburan	9
1.6.2. Kajian Berkaitan Emas	14
1.7. Metodologi Kajian	24
1.7.1. Metodologi Pengumpulan Data	24
1.7.1.1. Metode Dokumentasi	24
1.7.1.2. Metode Temubual	24
1.7.2. Metodologi Analisis Data	25
1.7.2.1. Metode Induktif	26
	vi

1.7.2.2. Metode Deduktif	26
1.7.2.3. Metode Komparatif	26
1.8. Sistematika Bab	27
1.9. Kesimpulan	28
Bab 2 : Konsep Pelaburan dan Teori Transaksi Emas Menurut Perspektif Ekonomi Islam	
2.0. Pendahuluan	29
2.1.0. Pengenalan Kepada Pelaburan	29
2.1.1. Definisi Pelaburan	34
2.1.1.1. Pelaburan Menurut Bahasa	34
2.1.1.2. Pelaburan Menurut Ulama Fiqh	35
2.1.1.3. Pelaburan Menurut Ahli Ekonomi Islam Semasa	36
2.1.1.4. Pelaburan Dari Perspektif Konvensional	37
2.1.2. Ciri-Ciri Pelaburan	38
2.1.2.1. Penanaman Modal	38
2.1.2.2. Kecairan	39
2.1.2.3. Risiko	39
2.1.2.4. Pulangan	39
2.1.2.5. Peralihan Masa	40
2.1.3. Prinsip Umum Pelaburan Menurut Perspektif Ekonomi Islam	41
2.1.3.1. Tidak Melabur Dalam Syarikat atau Aktiviti yang Diharamkan Syariah dan Muḍārat	41
2.1.3.2. Tiada Jaminan Keuntungan Berdasarkan Modal Pelaburan	42
2.1.3.3. Tiada Unsur <i>Gharar</i>	42
2.1.3.4. Tiada Unsur Paksaan	44
2.1.3.5. Tiada Unsur <i>Ribā</i>	45
2.1.3.6. Tiada Unsur <i>Ihtikar</i>	47
2.1.3.7. Tiada Unsur Penipuan atau <i>Tadlīs</i>	47
2.1.4. Instrumen-Instrumen Pelaburan	48
2.1.5. Prinsip Pendasar Produk Pelaburan Islam	50
2.1.5.1. <i>Al-Ṣarf</i>	50
2.1.5.2. <i>Muḍārabah</i>	50
2.1.5.3. <i>Musyārahah</i>	51
2.1.5.4. <i>Muzārahah</i>	51
2.1.5.5. <i>Bai' Salam</i>	52
2.1.5.6. <i>Ijarah</i>	52
2.1.5.7. <i>Murābahah</i>	52

2.1.5.8. <i>Bai' Bithamal 'Ajil</i> (BBA)	53
2.2.0. Pengenalan Kepada Jual Beli	53
2.2.1. Pensiariatan Jual Beli	54
2.2.2. Definisi Jual Beli	55
2.2.3. Rukun Jual Beli	56
2.2.3.1. Akad (<i>sighah</i>)	56
2.2.3.2. Orang yang Berakad	57
2.2.3.3. Barang	58
2.3.0. Pengenalan Kepada Transaksi Pelaburan Emas Menurut Perspektif Ekonomi Islam	58
2.3.1. Syarat Transaksi Emas (<i>al-ṣarf</i>)	61
2.3.1.1. Persamaan	61
2.3.1.2. Penerimaan Tukaran (<i>al-qabḍ</i>) Sebelum Dua Pihak yang Berkontrak Berpisah	64
2.3.1.2.1. Bentuk-Bentuk <i>Qabḍ</i>	67
a. <i>Qabḍ ḥāqīqī</i>	67
b. <i>Qabḍ ḥukmī</i>	68
i. <i>Takhliyyah</i> – Memberi Kebenaran Penuh	68
ii. <i>Mūqassah</i> – Hutang Balas	69
iii. <i>Itlāf</i> - Kerosakkan	69
iv. Penerimaan Serahan Terlebih Dahulu	69
v. <i>Īdā'</i> – Menyimpan dan Memberi Pinjaman kepada Pembeli	70
2.3.1.3. Tunai atau Tiada Tangguhan	71
2.3.1.4. Kontrak Mestilah Muktamad iaitu Tiada <i>khiyār syarāt</i>	73
2.3.2. Akad Dan Unsur Sampingan dalam Transaksi Emas	75
2.4.0. Pengenalan Kepada <i>Al-qarḍ al-Ḥasān</i>	76
2.4.1. Definisi <i>al-Qarḍ al-Ḥasān</i>	77
2.4.2. Rukun <i>al-Qarḍ</i>	77
2.4.2.1. <i>Sighah</i> (<i>ijāb dan qabūl</i>)	78
2.4.2.2. Orang yang Berakad (pemiutang dan penghutang)	78
2.4.2.3. Subjek Kontrak (Barang)	79
2.4.3. Pemilikan Hutang	80
2.4.4. Bayaran Hutang	81
2.4.5. Tempoh Hutang	82
2.5. Kesimpulan	83

Bab 3. Operasi Pelaksanaan Akaun Pelaburan Emas di Kuwait Finance House Malaysia Berhad (KFHMB)

3.1. Pendahuluan	84
3.2. Pengenalan	85
3.3. Produk dan Perkhidmatan Yang Ditawarkan oleh KFHMB	87
3.4. Latar Belakang Penawaran Akaun Pelaburan Emas	90
3.5. Operasi Pelaksanaan Akaun Emas-i	90
3.5.1. Kontrak Syariah Akaun Emas-i	90
3.5.2. Pembukaan Akaun Emas-i	92
3.5.3. Pembelian Emas atau Penambahan Emas	93
3.5.4. Penjualan Emas	94
3.5.5. Permintaan atau Pengeluaran Emas Fizikal	95
3.5.6. Penjualan atau Deposit Semula Emas Fizikal Kepada KFHMB	96
3.5.7. Harga Belian dan Jualan	97
3.5.8. Penutupan Akaun Emas-i	97
3.6. Status Emas di Bank	98
3.7. Cabaran Pihak Bank	98
3.8. Isu-Isu yang Timbul	99
3.9. Perbandingan Pelaksanaan Akaun Pelaburan Emas KFHMB Dengan Akaun Pelaburan Emas Perbankan Komersial Lain di Malaysia.	101
3.9.1. Pelaksanaan Akaun Pelaburan Emas Bank-Bank Komersial di Malaysia	101
3.9.1.1. Akaun Pelaburan Emas di Maybank	101
3.9.1.2. Akaun Pelaburan Emas di Public Bank	102
3.9.1.3. Akaun Pelaburan Emas di United Overseas Bank (UOB)	104
3.9.1.4. Akaun Pelaburan Emas di CIMB Bank	105
3.9.2. Analisis Perbandingan Pelaksanaan Produk Akaun Pelaburan Emas Antara Bank di Malaysia	107
3.9.3. Kelebihan Akaun Emas-i KFHMB Berbanding Akaun Pelaburan Emas Bank Lain	108
3.9.4. Kekurangan Akaun Emas-i KFHMB Berbanding Akaun Pelaburan Emas Bank Lain	110
3.10. Kesimpulan	111

Bab 4 : Analisis Pelaksanaan Akaun Pelaburan Emas di KFHMB Menurut Perspektif Ekonomi Islam

4.0.Pengenalan	112
4.1. Analisis Pelaburan Menurut Perspektif Ekonomi Islam	112
4.1.1.Tidak Melabur Dalam Syarikat Atau Aktiviti Yang Diharamkan Syariah Dan <i>Muḍarat</i> .	112
4.1.2.Tiada Jaminan Keuntungan Berdasarkan Modal Pelaburan.	113
4.1.3.Tiada Unsur <i>Gharar</i>	114
4.1.4.Tiada Unsur Paksaan	114
4.1.5.Tiada Unsur <i>Ribā</i>	115
4.1.6.Tiada Unsur <i>Ihtikar</i>	116
4.1.7.Tiada Unsur Penipuan Atau <i>Tadlīs</i>	120
4.2.Analisis Rukun Jual Beli Di KFHMB	120
4.2.1 Orang Yang Berakad (Penjual dan Pembeli)	121
4.2.2. Barang Yang Di Akad (Subjek Kontrak)	122
4.2.3. Akad	124
4.3. Analisis Konsep Transaksi Emas Menurut Perspektif Syariah	128
4.3.1. Persamaan	129
4.3.2. Penerimaan Tukaran (<i>al-Qabḍ</i>) Sebelum Dua Pihak Yang Berkontrak Berpisah	130
4.3.3. Tunai Atau Tiada Tangguhan	133
4.3.4. Tiada <i>Khiyār Syārat</i> Dalam Kontrak	133
4.4. Analisis <i>al-Qarḍ al-Ḥasan</i>	134
4.4.1.Analisis Rukun <i>al-Qarḍ al-Ḥasān</i>	135
4.4.1.1.Orang Yang Berakad	135
4.4.1.2. Sighah	135
4.4.1.3. Harta Atau Barang Yang Diakadkan	137
4.4.2.Implikasi Hutang	137
4.4.2.1. Pemilikan Barang	138
4.4.2.2. Pembayaran Hutang	139
i. Ketetapan Masa (Tempoh)	139
ii. Barangan Yang Hendak Di Pulangkan Semula	140
iii. Larangan Mengambil Manfaat Daripada Penghutang	141
4.6. Ringkasan Keseluruhan Analisis	142
4.7. Kesimpulan	144

Bab 5 : Rumusan dan Saranan

5.1. Pendahuluan	145
5.2. Rumusan	145
5.3. Saranan atau Cadangan	156
5.4. Kesimpulan	158
Bibliografi	160
Lampiran	167

Senarai Jadual

	Halaman
Jadual 1: Produk dan Perkhidmatan Perbankan Pengguna KFHMB	89
Jadual 2: Produk dan Perkhidmatan Perbankan Perniagaan KFHMB	90
Jadual 3: Produk dan Perkhidmatan Perbankan Pelaburan dan Korporat KFHMB	90
Jadual 4 : Perbandingan Pelaksanaan Produk Akaun Pelaburan Emas Antara Bank di Malaysia	107
Jadual 5 : Ringkasan Analisis Pelaksanaan Akaun Pelaburan Emas di KFHMB Menurut Perspektif Ekonomi Islam	141

Senarai Graf

Graf 1 : Pergerakan Harga Emas Dunia	3
---	---

Senarai Gambarajah

Gambarajah 1 : Carta Transaksi <i>al-Şarf</i>	60
Gambarajah 2 : Carta Pembukaan Akaun Emas-i	93

Senarai Lampiran

Lampiran 1 : Borang Pembukaan RIM (Pembukaan Akaun)

Lampiran 2 : Borang Permohonan KFH Akaun Emas-i

Lampiran 3 : Penyata Akaun KFH Akaun Emas-i

Lampiran 4 : Borang Arahan KFH Akaun Emas-i

Lampiran 5 : Terma dan Syarat KFH Akaun Emas-i

Senarai Kependekan

%	peratusan
&	dan
@	<i>alias</i>
Ab.	Abdul
Abd.	Abdul
a.s	<i>‘alaihissalām</i>
Bhd.	Berhad
b.	Bilangan
BBA	<i>Bay^c Bithamal Ajil</i>
c.	Cetakan
ed.	Editor
En.	Encik
et. al.	<i>et alii / alia</i> (dan lain-lain yang melebihi dua)
h.	Halaman
<i>Ibid.</i>	<i>Ibidem</i> (pada tempat yang sama)
j.	Jilid
juz.	Juzuk
KFHMB	Kuwaite Finance House (Malaysia) Berhad
no.	Nombor

<i>op. cit.</i> ,	<i>opera citato</i> (karya yang sudah dipetik)
UOB	United Overseas Bank
r.a.	<i>Radiyallāhu ʿAnhu</i>
RM	Ringgit Malaysia
s.a.w	<i>Ṣallallāhu ʿAlayhi Wasallam</i>
Sdn. Bhd.	Sendirian Berhad
t.t.	Tanpa Tarikh
terj.	Terjemahan
vol.	<i>Volume</i>

Panduan Transliterasi

Senarai pedoman tersebut adalah seperti berikut¹ :

i. Huruf konsonan

<i>Huruf Arab</i>	Nama	<i>Huruf Latin</i>
ا	<i>alif</i>	a / '
ب	<i>bā'</i>	b
ت	<i>tā'</i>	t
ث	<i>thā'</i>	th
ج	<i>jīm</i>	j
ح	<i>ḥā'</i>	ḥ
خ	<i>khā'</i>	kh
د	<i>dāl</i>	d
ذ	<i>dhāl</i>	dh
ر	<i>rā'</i>	r
ز	<i>zay</i>	z
س	<i>sīn</i>	s
ش	<i>syīn</i>	sy
ص	<i>ṣād</i>	ṣ
ض	<i>ḍād</i>	ḍ
ط	<i>ṭā'</i>	ṭ
ظ	<i>ẓā'</i>	ẓ
ع	<i>^cayn</i>	^c
غ	<i>ghayn</i>	gh
ف	<i>fā'</i>	f
ق	<i>qāf</i>	q
ل	<i>lām</i>	l
م	<i>mīm</i>	m

¹ Lihat Jawatan kuasa Tetap Bahasa Melayu (1992), *Pedoman Transliterasi Huruf Arab Ke Huruf Rumi*. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka ; *Buku Panduan Penulisan Tesis/ Disertasi Ijazah Tinggi Akademi Pengajian Islam*. (2001), Kuala Lumpur : Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya.

ن	<i>nūn</i>	n
و	<i>waw</i>	w
ه	<i>hā'</i>	h
ي	<i>yā'</i>	y
ة	<i>tā' marbūṭah</i>	h

ii. Huruf vokal

Vokal	Huruf Arab	Huruf Latin
Pendek	_____ (fathah)	
	_____ (ḍammah)	
	_____ (kasrah)	
	أُ	
	إِ	
Diftong	أَو	w
	أَي	y
	يَّ	y/ī
	وَّ	ww